

Viite

Asia

Hallintovaliokunta 24.6.2020 - SM poliisiosaston lausunto; U-jatkokirje komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EY) N:o 767/2008, asetuksen (EY) N:o 810/2009, asetuksen (EU) 2017/2226, asetuksen (EU) 2016/399, asetuksen 2018/XX (yhteentoimivuudesta annettu asetus) ja päätöksen 2004/512/EY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 2008/633/YOS kumoamisesta (VIS-asetuksen ja siihen liittyvien muiden säädösten muuttaminen ja kumoaminen)

Sisäministeriön poliisiosasto on osallistunut U-jatkokirjeen laadintaan ja on kommentoinut VIS-asetuksen neuvotteluita läpi asian edistymisen.

Poliisiosasto pitää tärkeänä komission ehdottamaa laajennettua lainvalvontaviranomaisten sekä Euroopan lainvalvontavirasto Europolin pääsyä VIS-järjestelmään lainvalvontatarkoituksia, kuten vakavan rikollisuuden ja terrorismin ehkäiseminen, tutkiminen ja havaitseminen, varten. Suomen ja EU:n turvallisuuden kannalta on keskeistä, että kansallisilla toimivaltaisilla viranomaisilla sekä Europolilla EU:n lainvalvonnan tietokeskuksena on riittävät mahdollisuudet hyödyntää VIS-järjestelmän tietoja. Vaikka lainvalvontaviranomaisilla ja Europolilla on jo nykyisellään pääsy VIS-tietoihin, VIS-asetusta koskevan muutosesityksen yleistavoitteena on parantaa EU:n sisäistä turvallisuutta, vahvistaa rajaturvallisuutta sekä helpottaa laillisesti matkustavien oikeutta ylittää ulkoraja, liikkua ja oleskella vapaasti Schengen-alueella. Viisumitietojärjestelmän edelleen kehittäminen on erityisen tärkeää myös komission tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta (*interoperability*) 12.12.2017 antaman asetusehdotuskokonaisuuden toteuttamisessa. Lainvalvontaviranomaisten toiminnan sekä Suomen ja EU:n turvallisuuden vahvistamisen kannalta sujuva tiedonvaihto ja keskeisten järjestelmien yhteentoimivuus on ensisijaisen tärkeää.

Neuvottelujen edetessä järjestelmien yhteentoimivuuteen on kiinnitetty lisähuomiota VIS-järjestelmästä tehtävien automaattisten tarkistusten osalta. Näin ollen VIS-asetuksen muutoksen yhteyteen on todettu välttämättömäksi sisällyttää täydentäviä muutoksia muihin lainsäädäntöinstrumentteihin, joiden avulla varmistetaan yhteentoimivuus muiden EU-tietojärjestelmien (SIS, ETIAS, EES, ECRIS-TCN, Eurodac, Europol) kanssa VIS-toimintoihin kuuluvien automaattisten tarkistusten yhteydessä. Poliisiosasto pitää esitettyjä muutoksia ja ehdotuksia tärkeinä, jotta EU:n sisäisen turvallisuuden kannalta keskeinen tietojärjestelmien yhteentoimivuus varmistetaan. Poliisiosasto kiinnittää erityisesti huomiota VIS-järjestelmän, Europolin tietojärjestelmän, SIS-järjestelmän ja Interpolin tietojärjestelmien välisiin ristiintarkastuksiin EU:n sisäistä turvallisuutta vahvistavina. On tärkeää, että tietojen käsittelystä ja vastuista säädetään tarkasti ja määritellään selkeästi, kenellä on pääsy tietoihin ja kuka voi tarkistaa muista järjestelmistä saadut osumat.

Keskeistä on, että neuvottelujen lopputuloksena päädytään laadukkaaseen ja kokonaisvaltaiseen ratkaisuun ja lainsäädäntöön, jonka soveltaminen on selkeää esimerkiksi VIS-järjestelmästä tehtävien automaattisten tarkistusten säännösten osalta. Selkeän lainsäädäntöpohjan ja selkeästi säädelyjen käyttöoikeuksien myötä myös eri toimivaltaisten viranomaisten, kuten lainvalvontaviranomaisten, vastuut ja toimintatavat ovat selkeitä. Lisäksi VIS-asetukseen liitännäisten muiden asetusten selkiyttäminen tukee tietoteknisen pohjarakenteen luomisessa. Toimiva kokonaisuus vahvistaisi EU:n sisäistä turvallisuutta.

Poliisiosasto kiinnittää valtioneuvoston kantaan huomiota ja pitää tärkeänä, että jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus nimetä erillinen VIS nimetty viranomainen omat kansalliset rakenteet ja erityispiirteet huomioiden.

U-jatkokirjelmässä kiinnitetään huomiota siihen, että Suomen valtion talousarvion osalta taloudelliset vaikutukset jakautuvat sisäministeriön hallinnonalalla myös poliisille. Näiden kustannusten osalta on arvioitu, että poliisille voi VIS-asetuksen muutosten myötä koitua kohtuullisen vähäisiä henkilöstö- ja tietojärjestelmäkustannuksia.

LIITTEET

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi
